

Till Konstitutionsutskottet

Granskning av biståndsministern Benjamin Dousas styrning av Sida samt indraget bistånd till UNWRA

Den humanitära situationen i Gaza är katastrofal. Hjälporganisationer vittnar om en fruktansvärd nöd där människor saknar tillgång till de mest basala förnödenheter. I fjol avslutade Sveriges regering det så kallade kärnstödet till UNRWA. Utöver Sverige är USA den enda tidigare biståndsgivaren som helt avbrutit stödet till organisationen. I ett gemensamt pressmeddelande beskriver flera av hjälporganisationerna som bedriver humanitärt bistånd i Gaza hur kritisk situationen är, där över 53 000 människor har dödats och 930 000 barn riskerar svält. I det gemensamma uttalande påpekas även att: "Utan UNRWA riskerar det humanitära systemet i Gaza att falla, vilket skulle innebära än mer lidande och död, som skulle kunna förhindras."¹

För mig framstår det som att Benjamin Dousas styrning av Sida skett i strid mot grundlagens bestämmelser 12 kap RF. Igår den 5 juni medverkade Benjamin Dousa i SVT:s intervjuprogram "30 minuter"². Där framkom precis som DN³ tidigare rapporterat om att Sida i våras ville skicka 30 miljoner kronor i nödhjälp till Gaza via UNRWA. Loggar som SVT tagit del av visar dock att statssekreterare Diana Janse, i sms, har påverkat hur Sida hanterat ärendet⁴. I programmet uppges även att statssekreteraren muntligen instruerat generaldirektören för Sida att regeringen inte vill att pengarna betalas ut samt avstyrkt myndigheten att skicka in den 14 sidor långa rapporten där man kommer fram till att UNRWA är den organisation med bäst resurser och möjligheter att verka i regionen. Enligt rapporten når hjälpen de behövande mest effektivt genom UNRWA.

Det är mycket anmärkningsvärt och allvarligt att statssekreteraren uppmanar Sida som är regeringens expertmyndighet att inte skicka in de underlag som myndigheten tar fram. Samt att man genom sitt agerande verkar vilja påverka myndighetens självständighet och beslutsfattande. Det väcker även frågor om att man inte vill ha "paper trail".

I Sverige råder förbud mot så kallat ministerstyre. Regeringen styr riket, men detta sker genom regleringsbrev, utnämningar och myndighetsdialoger, men inte genom att ett statsråd eller för den delen en statssekreterare instruerar en myndighet hur den ska sköta sin myndighetsutövning, eller tillämpa lagstiftningen.

Tidigare har biståndsminister Benjamin Dousa sagt till TT: "Om vi bedömer att UNRWA är en organisation som också på ett effektivt sätt kan kanalisera svenskt stöd kan vi tänka oss en omprioritering." Det motsägs nu av agerandet från statssekreteraren om att man inte vill få rapporter och underlag som visar att bistånd genom UNWRA är det mest effektiva sättet att hjälpa nödställda i Gaza.

Jag anser att konstitutionsutskottet utifrån ovanstående måste granska biståndsminister Benjamin Dousas agerande och styrning av Sida, regeringens beslutsfattande kring att stoppa stödet till UNWRA samt vilka arbetssätt som finns inom Utrikesdepartementet. Även utrikesminister Maria Malmer Stenegrads roll som departementschef för Utrikesdepartementet bör granskas.

2025-06-06

Lotta Johnsson Fornarve (V)

¹ <https://press.raddabarnen.se/news/humanitaera-organisationer-i-gemensamt-uttalande-om-vikten-av-sveriges-stoed-till-unrwa-497853>

² <https://www.svtplay.se/video/e6dYX29/30-minuter/benjamin-dousa-m-bistands--och-utrikeshandelsminister>

³ <https://www.dn.se/sverige/sida-vill-ge-nodhjalp-till-unrwa-bakbinds-av-regeringen/>

⁴ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/smsen-visar-ud-avfardade-sida-forslag-om-stod-till-unrwa>